

YMCA (=KFUM eller på lettiska JKS) är en över hela världen spridd ungdomsorganisation, vars uppgift är att verka för unga mäns och pojkars väl i fysiskt, intellektuellt, moraliskt och andligt avseende.

Numera får även kvinnor vara med och namnet är därmed (=KFUM-KFUK)

DV (Daugavas Vanagi) är en benämning på en lettisk förening som bildades av letter i exil utanför öststaterna med syfte att hjälpa landsmän som var under främmande ockupationsmakt. (Daugava är Lettlands största flod. Vanagi = Örnar)

Lite orientering var vi bodde och varifrån vi flydde.

Vi bodde vid floden (ån) "Irbe" i fiskeby Lielirbe (Ca 5 mil norr om hamnstaden Ventspils) Ventspils ligger mitt emot Gotland.

I Lielirbe bodde före kriget ca 300 invånare. Sedan under 50 år blev det en avfolkad militärområde.

Varför kom de baltiska flyktingar hit?

De baltiska länderna: **Estland, Lettland och Litauen** blev först ockuperade av Sovjetunionen, sedan av Nazityskland och var på väg att bli ockuperade av Sovjetunionen igen. **Balter** hade i färskt minne hur det var att leva under sovjetisk ockupation. Än fanns det chans att välja: stanna och försöka leva under **"dom igen"** eller lämna allt, ta risker och försöka fly till ett främmande land och leva där i frihet. Alla förstod att kriget snart blir slut och man trodde **"blint"** på att efter kriget blir **alla ockuperade länder fria igen**, så det gällde att överleva till dess. Det enda stället att fly till frihet var **Sverige**. På den tiden var det ingen som ens hade en tanke på att man skulle få stanna i utlandet en längre tid eller t.o.m. hela livet!

Flykten över östersjön.

(Här följer en beskrivning hur det gick för en familj som flydde 1944 till Sverige)

Under andra världskrigets slutskede flydde tusentals baltiska flyktingar i småbåtar till Sverige. Bland dem var även Robert och Irma Kalnins familj (*Rasma, Ilgonis, Vizma och Raitis*) från **Lielirbe i Lettland**. Flykten var mycket riskabel. Ockupanterna hade strängt förbjudit att fly och under den ryska ockupationstiden förstörde dom alla ej registrerade båtar som fanns vid kustens närhet. De båtar som fans var i flesta fall i dålig skick och ej lämpliga för transport av människor på hav "i hårt väder"

Det första flyktförsöket till Sverige.

Kriget pågick i närheten och en grupp människor planerade att fly till Sverige. Flykten skulle ske med fyra små båtar och påbörjas i mörkret. Då det på fyra båtar bara fanns en liten kompass bestämdes att den första starkaste båten skulle ha kompass, sedan skulle man med linor mellan båtar "bilda tåg" så att man inte tappar bort någon båt i mörkret. Dags för avfärden närmade sig. Gubbarna kollade barometern och var bekymrade, den pekade åt sämre väder, men man bestämde att åka ändå.

Innan vi åkte passade jag (*Ilgonis*) på att försöka tömma mors längre sparade syltburkar. Man skulle ju inte lämna någonting kvar. *(som sedan visade sig ej var så lyckat)*

Mätt och belåten gick jag till båten för att påbörja mitt 15-åriga livs största äventyr, som började på **fredagskvällen den 29 sep. 1944**. Alla fyra båtarna var klara för avfärd. Vår båt

var den tredje i ”tåget” Det var en liten båt. Halva båten var provisoriskt täckt med presenning. Vi var för närvarande 12 st. men mor väntade när som helst en till. Det började blir mörkt och det var dags för avfärd. Spänningen var olidlig.

Hela ”tåget” gled sakta fram på floden ”Irbes” lugna vatten till flodmynningen för att fortsätta färden i den mörka, vågiga **Östersjön** till ett okänt, främmande land. När vi kom på tröskeln till Östersjön – körde vår båt fast – tydligen var båten för tungt lastad. Far hoppade ut och lyckades skjuta båten över tröskeln. Nu var vi i Östersjön och ca 200 km kvar till **Gotland**. Det var kolsvart och vi fick smyga fram i mörkret.

Den första sträckan i Östersjön var den trånga (3 mil) och tät trafikerade passagen mellan **Lettland** och den estniska ön ”**Ösel**” Här vimlade det av tyska och ryska båtar som var lika farliga för oss. Vi skulle egentligen hålla kurs mer åt söder, men där såg vi en lantern lysa så vi skulle smyga runt – bakom den. Vi hade hela tiden uppsikt på den, men plötsligt helt oväntat svängde vår ledar-båt tvärt åt höger och då upptäckte vi att vi var på väg att köra rakt på ett i mörkret befinntligt fartyg. Med en oplanerad extrasväng lyckades vi oupptäckta smyga förbi fartyget och även det som hade lanternan tänd.

När vi kom ut i ”öppnare vatten”, tilltog vinden och det blåste hård motvind. Jag började må ”pyton” Det visade sig att mors länge sparade sylt inte tålde sjöluft. Så ja blev tvungen att hänga över relingen för att försöka bli av med den goda sylten. (*Bra att veta till nästa sjöresa*)

Lördagsmorgonen den 30 september

Vi hade kämpat hela natten i grov sjö och stark motvind. När det började ljusna då såg man hur stora vågorna verkligen var. Sen började det bli problem, linorna började gå av och att med flera båtar fastbundna vid varandra cirkla runt, fånga linor och försöka binda fast igen gick inte. Så båtarna slets loss från varandra och försvann ”vind –för-våg”

Sent på lördagskvällen den 30 september vägrade vår båtmotor att fortsätta gå. Även vi själva var trötta och utmattade så vi låg och försökte sova. Rätt som det var brakade det till och vi blev dränkta i vatten som forsade in från alla håll. Det var inte mycket av båten som var kvar över vattenytan. Far ropade vi sjunker. Då slängde vi alla tunga saker över bord och grep tag på hinkar och föremål med vilka man kunde ösa ut vatten och öste som aldrig förr. Som tur var dröjde det en stund innan nästa stora våg kom så vi hann hålla båten flytande. Efter den strapatsen blev vi genomblöta, klarvakna och någon tanke att sova fanns inte mer.

Söndagen den 1 oktober. Stormen avtog och chocken hade släppt, men den enda önskan var nu att få komma till land. Det skulle inte spela någon roll om det var hos tyskar eller ryssar, bara man får vara på land. Jag skulle aldrig mer åka med en båt! (*Fast det löftet blev kortvarigt*)

Nu var det vinden och vågorna som hade tagit över kommandot på båten och drev den dit dom ville. Vi hade ingen aning var någonstans vi var. Så småningom piggade motormannen till och sent på söndagskvällen fick han igång motorn. Det kändes att livslusten började återvända. Nu var frågan åt vilket håll ska vi åka. (*Ingen kompass, ingen sol inga stjärnor*)

Tidigt på **måndagsmorgon den 2 oktober** såg vi land vid horisonten. Alla blev piggare och nyfikna – äntligen land. Var har vi kommit nu? Vi styrde mot land och funderade – plötsligt såg jag ”tuff-tuff-tåget” som var på väg till staden **Ventspils**, då visste jag, vi är vid ”**Ovisi**” (*Jag kom ihåg att det var bara där man såg havet när man åkte tåg*) så vi var bara **ca 3 mil hemifrån**. Nu fortsatte vi mot hemorten **Lielirbe**. Där på stranden såg vi en större båt som i det hårda vädret hade strandat. Vi tittade oroligt mot stranden för att kolla om man såg någon kustbevakning. Men det var tidig morgon, måndagen den 2 oktober så stranden var fortfarande folk- fri. Då fortsatte vi till samma ställe där vi började vår resa **den 29 september**. När vi kom hem blev folket först chockade och sedan glada. Snart upptäckte vi att det vimlade av folk överallt. Under tiden vi var borta hade det kommit hit flera släktingar och deras vänner som ville försöka fly till Sverige.

Hur hade det gått för dom fyra flyktingbåtarna?

Den **första** båten hade kommit till **Gotland** utan större problem.

Den **andra** båten hade kommit på ön **”Ösel’s”** västsidan och när dom visste var dom var, så hittade även dom småningom till **Gotland**.

Den **tredje** båten var vi– vi var **ytterst nära att drunkna, men vi klarade oss**.

Den **fjärde** båten hade också fått motorstopp och strandade i mörkret på **”Ösel’s”** västkust. Båten hade en bit från stranden fastnat bland stenar och vällt. **Två lyckades rädda sig, men fem blev kvar i havet.**

Det andra flyktförsöket. (09 oktober 1944)

Efter ett kort uppehåll var det dags igen för den **”tredje båten”** att göra ett nytt flyktförsök. Men den här gången på grund av familjeskäl utan **Robert Kalnins** familj. I stället följde Roberts bror **Voldemar** med och några andra. Voldemar lovade återvända och hämta oss. För honom var nästan ingenting omöjligt. Dom åkte iväg och den här gången kom de lyckligt fram.

Några dagar senare var hela kusten och byn full med tyska soldater. För civila infördes utegångsförbud nattetid och även på dagarna blev livet för byborna störande.

På kvällen den 30 oktober blev familjen Kalnins utökad med ytterligare en medlem **Raitis**.

Voldemars äventyr.

Slutet på kriget började nalkas. Det fanns massvis med båtar med vilka flyktingar hade kommit till Gotland. Voldemar och hans medhjälpare fick låna en båt och bränsle för att hämta flyktingar från andra sidan Östersjön. De valde en båt som hade stått ett tag på land. När dom hade åkt ett tag då märktes att båten läckte och länsumpen var igensatt med skräp. Så småningom fick de ordning på pumpen och även båten började **”tättna till”** då satte de kurs mot vår by **Lielirbe**. Eftersom kusten nu var bevakad, skulle dom invänta tills det blir ljusst innan dom skulle närma sig kusten. Dagen hade varit ansträngande och jäktigt så dom var trötta och skulle vila en stund. När dom **”vilade som bäst”** blev dom väckta av stöten när båten slog mot någonting. Dom blev klarvakna och tittade ut. Bredvid stod ett tysk militärfartyg. Några soldater kom ner och förhörde dom, men på deras berättade fiskehistoria trodde dom ej, så dom tog båten på släp och körde med full fart till närmaste hamn, Ventspils. När dom kom till Ventspils såg dom att under bogseringen hade båtens stäv blivit skadad. Dom själva blev arresterade och förda till fängelset för utredning. Efter att ha tillbringat några dagar i fängelset bland löss och bovar blev dom frisläppta. Nu var dom själva fria, men båten var trasig och att laga den i dessa tider på främmande plats var inte så enkelt. Men ibland har man

oväntad tur. Det blev lättare än man hade trott. Hela kustområdet hade blivit rensat från båtar. Båtarna var nu på Gotland eller på svenska fastlandet. Alla båtarna hade för tillfället guldvärde. Det dök direkt upp folk som ville köpa båten eller laga den mot ett antal **”platser på båten”** och alla viste att även den här båten kommer att hamna på Gotland. Båten blev lagad och några blev glada över att dom får följa med.

Nu gällde det att få tillstånd från den tyska kommandanten i Ventspils för resa till Lielirbe. Efter **”smörjning”** av kommandanten blev resan beviljad. Det blev nu full fart att komma till Lielirbe. Men då bara 4 km återstod signalerade kustbevakare att båten ska åka till stranden för kontroll. Men vi är ju så nära målet – vi struntar i det och fortsätter, då sköt vakterna varningsskott. Då är det nog säkrast att åka fram och visa tillståndet. När dom såg att det var undertecknat av ett högre befäl, fick dom fortsätta, men **”när ni är framme då ska ni anmäla er till kommandanten”**. Resten av resan gick bra och efter några dagar påbörjades förberedelser för flykten.

Vårt andra flyktförsök (9 november 1944)

Nu var kusten strängt bevakad och hela byn full med tyska soldater. Vår flyktbåt stod i floden ”Irbe” att smita ut nu därifrån var omöjligt. Nu gällde det att skapa ett trovärdigt motiv för att få tillstånd från kommandanten för en vidareresa.

Enligt rådande bestämmelser fick man inte fly från landet, men tyskarna behövde arbetskraft och att åka till Tyskland var legalt. Rysarna hade redan skurit av landsvägen dit, så det återstod endast sjövägen att komma dit. För detta krävdes ett speciellt tillstånd från ”områdets” militärkommandant. Vi fick muta honom tills vi äntligen fick tillstånd med order att vi ska anmäla oss i nästa hamn (Ventspils)

Vi hade klart för oss att till Ventspils får vi ej åka för då fastnar vi där. Vår resplan var nu att först fördröja starten. Sedan anpassa hastigheten så att när vi var halvvägs till Ventspils så ska det vara tillräckligt mörkt för att ändra kursen mot Gotland.

Båten var redan framkörd till piren i havet. Nu började pålastningen. Vi var 42 st. inkl. **Raitis som var 9 dagar gammal**. För att alla skulle få plats på båten, fick vi ta med högst 10 kg per person. Ändå fick ej alla plats nere i båten. Vi var 8 st. som fick stå runt motorrummet utanför. Senare på natten band vi fast oss för att vid eventuell sömn ej trilla över relingen. Vi hade i alla fall frisk luft, det hade inte dom som satt i spyor under däck (som var presenning) Dom satt hela tiden hopträngda, som sardiner i burk, på samma plats i båten och att komma därifrån var omöjligt. Den enda ”hjälp i nöden” för dom där nere var vid behov en ”vandrande” hink.

När vi höll på med pålastningen, fick vi order från kustbevakare, att inom en kvart måste ni vara i väg, annars blir det reseförbud. Så vi åkte sakta iväg för att komma fram till rätt plats vid mörkrets inbrott. Trots att det var november – var vädret bra och varmt. Kustbevakningen från Ventspils svepte rutinmässigt över havet med strålkastarbelysning, men vi var för små och långt borta, så oss såg dom inte.

Redan vid midnatt såg vi fyr-ljuset från **Gotland**. Avsikten var att vi skulle till **Slite** hamn på Gotland, men ”styrmannen” hade tagit fel på läget, så vi kom för högt norrut och fick åka runt **Fårön** och in i **Fårösund** från fastlandssidan. När vi var till väster av **Fårön** fick vi plötsligt motorstopp och vinden drev båten mot vit skummande undervattens klippor. Som tur var berodde stoppet på bränslebrist. Efter påfyllning från reservtanken slapp vi kontakt med klipporna.

Den oväntade besöket från fastlandssidan överraskande de yrvakna kustvakterna som ej hade väntat någon besök ”**köksvägen**” Efter avklarade formaliteter blev vi lotsade till **Fårösund**. Där fick vi mat och blev inkvarterade i en sommarrestaurang. (Mitt första intryck: så rent vatten och full elbelysning ute även på natten)

Efter en vecka i **Fårösund**, blev vi flyttade till **Visby**. Där var vi ca 300 st. Efter ca 2 veckor i **Visby**, åkte vi med den första svenska konvojen över till fastlandet. (Efter att ”Hansa” blivit sänkt)

Vi blev landsatta i **Oxelösund**, sedan (ca 150 st.) med tåg till **Vagnhärad** (Dit anlande vi mycket försenade efter midnatt, trots det väntade fortfarande flera tiotal nyfikna för att få se hur flyktingar ser ut)

Från **Vagnhärad** transporterades vi med bussar till karantänläger i **Trosa**, där kvinnor och barn blev inkvarterade i stans enda **biograf**, och i **vandrarhem** och **frälsningsarméns kyrka**. Där vi var till våren -45. Sedan blev det Saltsjöbaden och utplaceringar på arbetsplatser eller andra läger.

Här hamnade vi i Sverige? (Robert Kalnins familj)

Våren - -45 Vagnhärad, Lundby gård, Landbruk

Sommar- -46 Skattkärr (Utänför Karlstad) Stormossens Bränntorvfabrik.

Vinter-	-46/47	Grums, Gruvöns Bruk	Arbete i träindustri
Sommar-	-47	Skattkärr (<i>Utanför Karlstad</i>)	Stormossens Brännstovfabrik.
Hösten-	-47	Köping, Köpings Mek.	

(Ilgonis)

När jag kom till Köping var jag 18 år gammal. På dagarna arbetade jag i Köpings Mekaniska Verkstad och på kvällarna(5-årigt) skola - Köpings Tekniska Institut.

Jag var idrottsintresserad men här var det svårt för en utlänning (om man inte redan var en stjärna) att komma in i "gänget" Jag hade spelat volleyboll i Lettland, men här var det ingen som kände till den sporten. Vad gör man då – givetvis man börjar spela volleyboll även här.

Ett sätt att umgås – nyttigt, billigt, enkelt och kul!

Volleyboll – hur det började?

Under första världskriget överfördes volleyboll till Europa med amerikanska soldater.

Efter starten spred sig den nya sporten snabbt den fick fäste i syd- och Östeuropa.

I Sovjet och baltstaterna blev den något av nationalsport.

Till Sverige var de **baltiska flyktingarna** som under andra världskrigets slutskede förde sporten hit.

Under 50-talet började man också spela volleyboll inom olika ideella organisationer, t.ex.

Friskisportarna, 4H och politiska ungdomsförbund.

Äldsta volleyklubb i Sveriges är **Kolbäcks Volleyklubb** som bildades redan **1948** av lettiska flyktingar i Köping under namnet **Köpings Lettiska YMCA (=KFUM)**

1961 flyttades verksamheten till Kolbäck och **1962** ändrades namnet till **Kolbäcks Volleyklubb (KVK)**

Kolbäcks VK är "Pionjärklubb i svensk volleyboll.

Svenska Volleybollförbundet (SVBF) bildades **1961**. Bildandet av SVBF är Stockholmarnas förtjänst, men ute på fältet har **KVK:arna gjort grovjobbet.**

Volleyboll i Mälardalen.

I slutet på 40-talet fanns det lettiska flyktingkolonier i Kungör, Köping, Hallstahammar, Västerås, Eskilstuna och Stockholm. Där bildades olika föreningar och när det gällde idrott då dominerade volleyboll en sport som kräver minimal utrustning och där herrar, damer, gamla och unga kan spela tillsammans.

Köpings Lettiska YMCA (=KFUM) eller på lettiska JKS

En av dessa föreningar var Köpings Lettiska YMCA som bildades redan **1948-09-22** långt före Svenska Volleybollförbundets tillkomst.

Spelplan: var en leråker vid Kristinelund **"Krillan"** i Köping.

I Köping fanns det bara den gamla **Badhushallen** s.k. **"Cigarrlådan"** Där skedde alla Köpings inomhus idrottsaktiviteter inkl. skolornas. Köping hade bl.a. tre framstående handbollsklubbar och en bra tennisklubb. Där hade vi ingen chans att få tid. Så vi hade bara de **"snöfria"** månaderna att hålla på med volleyboll.

Nätet: Nät för volleyboll fanns inte att köpa i Sverige och vi hade inte heller haft råd till det. Så det första nätet tillverkade vi själva. Den såg ut som ett fiske nät, men uppfyllde avsedd funktion.

Stolpar: Stolpar av trä ”skänktes” av en bonde.

Bollen: (med snörning) en per säsong betalades av spelarna själva. Här hade vi dock stor hjälp av att i Köping fanns den riksbekante ”Köping Kalles” Sportaffär som t.o.m. kunde skaffa fram riktiga volleybollar.

Resor: betalade var och en själv, men för det mesta blev det cykelturer. (I slutet på 40-talet fanns det bara ett fåtal som ägde en bil.)

Tävlingsmotståndare: Förutom den korta säsongen var vårt största problem att hitta tävlingsmotståndare och ta sig dit. För vår del var det cykel, buss och tåg som gällde. Men redan i mitten på 50-talet började fler och fler skaffa egen bil och då öppnades möjligheter att ragga upp motståndare på längre avstånd.

”Lång startsträcka” Förutsättningen för att få fotfäste för volleyboll var mycket ogynnsam. Det var svårt att övertyga ungdomar att satsa på volleyboll – det fanns ju inga idoler, SM eller VM som man hört talas om. Så dom som var idrottsintresserade valde idrotter som redan var etablerade och man kunde komma till **”färdigdukat bord”** När det gäller de ideella föreningarna, politiska och ungdomsförbund så var deras verksamhet avsedd att stärka den egna verksamheten och ej blandas med icke medlemmar.

Namnbyte: För att få bättre ekonomiska förutsättningar för verksamheten överfördes **1951 YMCA:s idrottssektion till Köpings DV**. Idrottssektionens ledare blev **Ilgonis Kalnins och medhjälpare Ilgvars Tilmanis**.

Köpings DV sätter fart på volleybolltävlingar för herrar.

För att skapa flera tävlingstillfällen samt öka intresset för volleyboll, uppsattes **1958 vandringspriset ”DV-pokalen”** om vilken spelades två gånger årligen. **Genom denna tävling kom Västmanländska lag i kontakt med lag från Södermanland och Stockholm samt senare, via Kumlaspelen, öppnades även vägen till Västsverige.** Så småningom fick de olika grupper som spelade volleyboll kontakt med varandra. **Pokalen hade hjälpt till att förena de flesta i landet verksamma volleybollföreningar.** Den första islossningen för volleyboll i Sverige hade börjat.

Intresset för volleyboll växte, det var dags för en gemensam organisation .

1961 bildades i Stockholm **Svenska Volleybollförbundet (SVBF)** och **1962 bildades Västmanlands Volleybollförbund**. Västmanland var det tredje specialdistriktsförbundet efter Skåne och Stockholm.

Volleyboll till Kolbäck

1961 anställde en av volleybollens eldsjälur **Francis Malnacs** flera volleybollspelare i sin firma **”MARV” i Kolbäck**. *(Alksnis, Bakos, Jovert, Kalnins och Tilmanis)* I samma veva blev även Västmanlands Centrala Verkstadsskolans gymnastiksal (Herrevadshallen) färdig. Till vår fördel var det att hallen (12,5x25 m) var för liten för tennis och handboll samt att det inte fanns några föreningar i Kolbäck som höll på med inomhusbollspel. Äntligen fick vi träna och

spela även inomhus! Följden blev att flera närboende som fortfarande hade besvärliga tränings- och tävlingsmöjligheter, sökte sig till vår förening.

Då kärnan av idrottssektionens medlemmar redan bodde i Kolbäck – flyttades hela verksamheten till Kolbäck.

Herrlaget klar för SM-slutspelet.

Under sommaren -62 tränade och tävlingsspelade herrlaget på **Kvarnhagen i Mölntorp** och lyckades kvalificera sig till det första officiella **SM-slutspelet** i Stockholm.

Utgifterna ökar.

Hittills hade spelarna själva stått, i stort sett, för alla utgifter. Från köpings stad hade föreningen aldrig erhållit något bidrag och i nuvarande läge fanns inga utsikter alls. Nu när lokalhyran tillkom blev den ekonomiska delen betungande.

Vid samtal med kommunalordförande i Kolbäcks kommun framkom det att **om föreningen skulle representera Kolbäck** då skulle den jämföras med kommunens andra idrottsföreningar och i bästa fall få anslag redan för 1962. **Valet var enkelt.**

Kolbäcks Volleyklubb. (KVK)

Vid Köpings DV:s extra medlemsmöte 1962-06-29 beslutades det att separera volleybollsektionen från Köpings DV och fortsätta med volleybollverksamheten under namnet Kolbäcks Volleyklubb (KVK). Tävlingsdräkten blev vinröd tröja och vita byxor (Färger som ligger lettländare varmt om hjärtat)

Första styrelse: Ordf. Ilgonis Kalnins, V-ordf. Rune Lindgren, Sekr. Algis Jovert, Kassör Ilgvars Tilmanis (*Samtliga nu boende i Kolbäck*)

KVK-herr.

Herrlaget spelade sin första match redan 1949. I rask takt blev laget ett av de bästa. Den största framgången kom **1962 då laget erövrade det första officiella SM-tecknet** genom att i en dramatisk final besegra förhandsfavoriten **Kallhälls Bollklubb. Det är klubbens största merit som ingen kan ta ifrån oss – en förmån som vi alla KVK:are kan vara stolta över. Det blev SM-seger även -63 och -65 samt silver -64 och -67.**

Första Svenska Mästare: Haralds Alksnis, Georg Bakos, Eriks Darzins, Bernhard Granback, Algis Jovert, Ilgonis Kalnins, Ilgvars Tilmanis, Lennart Westerberg. Lagledare: Francis Malnacs.

Årets "Miss" När vi äntligen skulle få lite chans till PR i rikspressen blev det galet.

Dagens Nyheter skulle slå på stort för att för första gången presentera världssporten volleyboll. Man hade kostat på en helsida med text och bilder samt en spalt på förstasidan där det stod i rubriken **"Volleyboll spelas bäst i Kolsva."**..."*Volleyboll är en världssport som på senare år också börjat ett segertåg i Sverige. Centrum för idrotten ligger dock inte i de stora städerna. Kolsva i Västmanland håller sig med Sveriges bästa lag.*" (Där försvann vår chans att få lite reklam och extra anslag från kommunen)

Internationellt Gjorde laget en stor **sensation 1963 i S:t Anthonis, Holland** genom att komma på en **hedrande 4:e plats** (*två bollar från finalplats*) i en internationell utomhusturnering

med 101 deltagande lag (*bl.a. seger över Västtyska Mästarna Olympia Köln*). Därmed blev herrlaget det första klubbtag från Sverige som väckte internationell uppmärksamhet i volleyboll.

Seriespel i Sporthallen. (1972)

Efter protester från andra föreningar sätter Volleybollförbundet stopp för seriespel i Herrevadshallen. Så nu efter 10 års spel i Herrevadshallen blir **Sporthallen i Hallstahammar klubbens nya hemmaarena.**

Start för Kolbäck's damlag.

Herrlagets fina SM-insats väckte intresset hos Kolbäck's flickorna. Första träningen för KVK:s damer **"Evas gäng"** kom igång under Ilgvars Tilmanis ledning. De första tappra flickorna var: *Eva Haglund, Kristina Holm, Christina Westberg, Birgitta Gustavsson, Katharina Mörtberg och Lillemor Gertman.*

Första SM, damer (Norrtälje)

Första Svenska Mästare blev **Bosöns IK**. Från Västmanland deltog endast **Strömsholms NTO som kom 5:a**. Turneringen började kl. 9.00 och pågick till 21.30. Alla 13 matcher dömdes av Kolbäck's domarna: **Georg Bakos och Ilgonis Kalnins** som fick **"äran"** att döma i st.f arvode och reseersättning (*-det var då!*)

KVK –dam

Laget utvecklades mycket snabbt och framgångar lät inte vänta på sig – det blev SM-silver redan efter ett år. **Fram t.o.m. 1969 var damlaget totalt dominerande och aldrig sämre än tvåa i SM. 1965 blev både dam- och herrlaget Svenska Mästare och -69 blev damlaget SM-mästare igen. SM-silver: -63, -64, -66, -67, 68, 96 och 97.**

Svenska mästare 1965: Eva Haglund/Kalnins, Gunilla Hellström/Ramström, Kristina Holm/Larsson, Lisbeh Johansson/Ekman, Edith Persson, Maud Söderlund, Christina Westberg/Neimann.

Tränare: Georg Bakos

MARV-pokalen, Kolbäck.

Från 1961 till 1967 var kvalturneringar till SM och SM-slutspel de enda officiella riksomfattande tävlingar för damer. Övrig tävlingsverksamhet var: lokalserier, cuper och landskamper.

För att få bättre fart på damvolleybollen uppsattes 1963 av Konstruktionsbyrån MARV (Francis Malnacs) Kolbäck – MARV-pokalen. I pokalturneringen, som spelades två gånger årligen i Kolbäck, deltog samtliga topplag.

Generationsväxling.

Efter många års framgångsrikt spel i den högsta serien var vi tvungna, på grund av kraftig generationsväxling, att avsäga oss platsen. **I stället önskade vi fortsätta spela i div2.** Detta ogillades av förbundet och nedflyttade laget till den lägsta serien.

Ett nytt lag på gång.

Under **Stig Flöijers** ledning byggdes det upp ett helt nytt damlag – från Mini- Volley till Elitserien. **Det tog tio år men 1984/85 var KVK-laget tillbaka i Elitserien igen. Säsongen 84/85 och 85/86 var laget det yngsta i Elitserien och dessutom alla 12 spelare och tränaren var egna produkter och alla var från Hallstahammars kommun!!!**

Damjuniorer.

De mest meriterande framgångar bland otaliga andra: **SM-guld -85 och 2003 silver -71, -79, -83, -84.**

Herrjuniorer

Juniorverksamheten kom igång 1963. Den första meriten kom 1964 då laget representerade Västmanland och utklassade Stockholm i distriktsmatchen.

Efter SM-silver -68, -70, -72 blev det äntligen SM-guld 1973.

Ungdomsvolleyboll.

De flesta föreningar hade kommit igång med ungdomsverksamhet, men det saknades tävlingstillfällen. **Klubben hade tidigare hjälpt till att få fart på både herr- och damvolleyboll, nu var det dags att även få igång tävlingar för ungdomarna.**

På klubbens initiativ startades 1965, under VVBF:s namn Västmanlands Ungdomscup, som senare döptes om till **Bergslagscupen**.

Under de första åren stod klubben för arrangemanget, men turneringen växte snabbt ut till sådana dimensioner att man var tvungen att flytta den ifrån vår lilla hall i Kolbäck.

Under många år var **Bergslagscupen** den största och populäraste ungdomsturneringen där många blivande landslagsspelare började sin tävlingskarriär. Efter 17 år "insomnade"

Bergslagscupen – huvudsakligen på grund av lokalbrist för spelarnas övernattnings.

Flickallsvenskan.

I den första Flickallsvenskan 81/82 deltog 9 lag. I sista matchen behövde Kolbäck besegra Sollentuna med 3-0 då skulle seriesegern vara Kolbäck utan chans för Köinge. **Efter övertygande spel och trygg ledning med 2-0 och 12-6 i det tredje kom den "stora darren"** – och sedan blev den dagen förstörd. **Det blev en andraplacing.**

Revschen kom 82/83 då laget gjorde en fenomenal insats – vann serien utan setförlust.

1. Kolbäck 12 12 0 36-0 24

I det tredje och fjärde året (83/84, 84/85) blev det andraplacingar. Sedan upphörde Flickallsvenskan.

Flickor, pojkar.

Under 70 och 80-talet har framgångar, särskilt på flicksidan, varit enorma. **Det vanns den ena turneringen efter den andra.**

I 70-iares första riksfinal, 1971 i Halmstad, utsågs **Stig Flöijer till bäste pojklagsspelare. Belöningen – en resa till Olympiska ungdomsläget i München. Så Stig är KVK:s första Olympier!.**

I slutändan när 70-iares epok avslutades 1985 i Västerås, vann klubbens duktiga flicklag den historiska sista tävlingen.

1973 vann "Parkskolan" skol-SM för gymnasieskolor – alla spelare KVK:are.

1973 och -74 vann "Vi Unga Säby" Vi ungas RM – alla spelare KVK:are.

"Mini Volley"

SVBF genomförde under våren 1975 en försöksverksamhet för ungdom i 7-12 årsåldern. I projektet som pågick på 20-tals orter deltog c:a 800 ungdomar varav **c:a 120 från KVK.**

Av "Mini Volley" växte så småningom fram ett Elitlag. **Här har Stig Flöijer med medhjälpare lagt ner ett jätte jobb.** Flera av "Mini" blev så småningom välkända landslagsspelare.

Veteranvolleyboll "Volley-36:an"

Även vid start av veterantävlingar har klubben ett finger med i spelet genom att **Ilgonis fick uppdrag att starta upp "Volley-36:an" och ansvara för arrangemanget.** Det första "Volley-36:an" spelades 1981 i Norberg. KVK:s damer vann 1981, -82, -83, -84, -85, -86 och 2000, -2011.

Herrar vann 1990, -92, -95, -96. På senare tid ändrades namnet till Veteran SM.

Motionsvolleyboll.

*** Ett sätt att umgås – nyttigt, billigt, enkelt och kul!

Även på motionssidan har vi varit föregångare. På begäran av SVBF blev vi inbjudna till SVBF:s årsmöte för att berätta för andra föreningar hur vi lyckats så bra med vår motionsvolleyboll.

Vi började med vår motionsvolleyboll redan 1964/65 i Herrevadshallen – med begränsat deltagarantal. I större skala kom verksamheten igång 73/74. Året före hade KVK:s B- och C-lag vunnit div. 4 resp. div. 5 Västmanland. Det blev för mycket för övriga länsklubbar och vi blev tvångsnedflyttade till Västmanlands reservlagsserie.

I protest mot denna tvångsnedflyttning startade KVK egen motionsserie i den nybyggda Nibblehallen i Hallstahammar med 14 deltagande lag. Verksamheten pågick under september – april, en gång/vecka, 3 timmar/kväll.

När den var som bäst 77/78 deltog 18 lag med c:a 150 deltagare från 10 nationer.

Fem års succé i krasch!

Fritidsstyrelsen tog över lokalfördelningen, ändrade speldag för oss och skar ner hyrtid. Efter en mycket lyckad uppbyggnad av en omtyckt motionsverksamhet som aktiverade c:a 150 personer en gång i veckan under 8 månader – gick allt till spillo.

Här gjorde fritidsstyrelsen en jättetabbe – som ej gick att reparera.

KVK mot "Övriga-Sverige"

I början på 60-talet representerade KVK:s herr-, dam- och juniorspelare, med få undantag, framgångsrikt Västmanland i då årligen återkommande distriktsmatcher mot **"Övriga Volleyboll-Sverige", på den tiden Stockholm.** (Skåne och Västergötland var spelmässigt ännu svaga) **Till mitten av 60-talet var Stockholm och Västmanland de klart starkaste distrikten.**

KVK-Volleybollmisionärer.

För att sprida sporten även på andra orter har klubbens ledare, tränare, spelare och lag deltagit i riksomfattande volleyboll-propaganda-arrangemang. Bl.a. ledde KVK en instruktions- och domarkurs 1963 i Borås, samt spelade en uppvisningsmatch mot Västergötland.

Förtroendeuppdrag.

Förutom klubbarbete har klubbens medlemmar även varit hårt engagerade i SVBF, där har man **under många år ideellt hjälpt till i olika kommittéer och sektorer. T.ex: tekniska-, uttagnings-, serie-och domarkommittén. Internationella- och Motionssektorn, Veteranvolleyboll, lagledning av herrlandslag, träning av herrlandslag m.m.**

Större arrangemang.

Genom årens lopp har klubben fått förtroende att arrangera **7 landskamper**. Den första 1972, som var den första landskampen i Hallstahammar, och Sveriges första seger över finska herrlandslaget. I den andra landskampen, även den mot Finland, sattes **nytt publikrekord i hallen, 1165 betalande. Förutom finska och norska herr- och damlandslag har i Sporthallen även spelat: Cuba, Holland, Israel och Kanada.**

Till sist!

Trots den lilla ortens begränsade förutsättningar har klubben lyckats uppnå en hel del minnesvärda framgångar. En av dessa är det första officiella SM-1962 då trädde Kolbäcks Volleyklubb fram i rampljuset och gjorde sin klubb och sitt samhälle heder med att ta hem det historiska mästerskapet. Där blir vi etta för alltid och alla KVK:are kan vara stolta för det. Klubbens framgångar har uppnåtts genom de ideellt arbetande eldsjälarna och spelarna som har ställt upp för att det är roligt och ej som ekonomiskt inkomstkälla. Det har varit slitsamt, men framgångarna har inspirerat att kämpa vidare mot nya utmaningar. Under de senaste åren har klubben ej krigat med samma framgångar i den absoluta "svensktoppen" men finns det tillräckligt med vilja så finns det hopp

(Sammanställt av: *Ilgonis Kalnins 2011*)